

شاگردان رسول در چشم آل او

ترجمه‌ی کتاب: الصحابة عند القرابة

ترجمه:

سایت عقیده

تهیه کننده:

مرکز احیاء تراث أهل البيت

عنوان کتاب:	شاگردان رسول در چشم آل او
عنوان اصلی:	الصحابة عند القرابة
ترجمه:	سایت عقیده
تهیه کننده:	مرکز احیاء تراث أهل البيت
موضوع:	تاریخ اسلام - اهل بیت، صحابه و تابعین
نوبت انتشار:	اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار:	اسفند (حوت) ۱۳۹۴ شمسی جمادی الاول ۱۴۳۷ هجری
منبع:	کتابخانه عقیده www.aqeedeh.com

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

- فهرست مطالب.....أ
- ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ ١
- عمر بن خطاب رضی اللہ عنہ ٣
- شیخان؛ ابوبکر و عمر رضی اللہ عنہما ٤
- عثمان ذی النورین رضی اللہ عنہ ٨
- ابوبکر و عمر و عثمان رضی اللہ عنہم ٨
- خباب بن آرت رضی اللہ عنہ ١٠
- طلحه بن عبیداللہ رضی اللہ عنہ ١١
- زبیر بن عوام رضی اللہ عنہ ١٢
- دیگر یاران پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم ١٢

ابوبکر صدیق رضی الله عنه

از ابو عبدالله رضی الله عنه روایت شده است که: «وقتی که پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت ابوبکر رضی الله عنه با هم در غار بودند، پیامبر صلی الله علیه و آله خطاب به حضرت ابوبکر فرمودند که تو بسیار راستگو و درستکار هستی».^۱

۱. از حضرت علی رضی الله عنه پرسیدند: چرا مسلمانان حضرت ابوبکر را به عنوان جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله و به عنوان پیشوا انتخاب کردند؟ حضرت علی رضی الله عنه پاسخ دادند: «چون حضرت ابوبکر سزاوارترین مردم برای این امر و دوست و همراه پیامبر در غار و ثانی‌اثین بود و نزد پیامبر دارای جایگاهی ویژه بود و پیامبر صلی الله علیه و آله در حالی که خودش زنده بودند حضرت ابوبکر را به اقامه‌ی نماز (به عنوان امام جماعت) انتخاب کردند».^۲

۲. از عروه بن عبدالله روایت شده است که: در مورد تزیین کردن شمشیرها از اباجعفر محمد بن علی باقر رضی الله عنه سؤال کردم؟ گفت: «هیچ اشکالی ندارد، حضرت ابوبکر صدیق شمشیرش را تزیین کردند، خطاب به او گفتم که آیا تو می‌گویی: حضرت ابوبکر که صادق و درستکار است، این کار را انجام داده است؟ از جایش برخاست و رو به کعبه کرد و دوبار گفت: بله ابوبکر صدیق، و هر

۱- تفسیر قمی: (۲۸۹/۱)، برهان: (۴۱۷/۳).

۲- شرح نهج البلاغه از ابن ابی حدید: (۳۳۲/۱)، به نقل از شیعه و أهل بیت (ص: ۵۱).

کسی به او صدیق نگوید خداوند در دنیا و آخرت هیچ حرف درستی
برایش به ثبت نرساند».^۱

۳. ابو عبدالله جعفر صادق مادرش «أم فروه» دختر قاسم پسر محمد
پسر ابوبکر صدیق است و مادر بزرگش «أسماء» دختر عبدالرحمن
پسر ابوبکر صدیق است؛ به همین دلیل جعفر عليه السلام گفته است که:
من از دو لحاظ از فرزندان حضرت ابوبکر هستم.^۲

۴. در پاسخ‌های محمد علی بن موسی بن جعفر ملقب به «جواد» بر
مسئله‌های یحیی بن اکثم که در مجلس مأمون مطرح شد آمده
است:

یحیی بن اکثم گفت: روایت شده است که وقتی عمر صحبت می‌کرد
آرامش خاصی به همه دست می‌داد. جواد عليه السلام در پاسخ به او گفت که فضل
و بخشش حضرت عمر را انکار نمی‌کنم؛ اما حضرت ابوبکر از حضرت عمر
برتر است.^۳

۱- کشف الغمه از اربلی: (۳۶۰/۲).

۲- کشف الغمه: (۳۷۴/۲).

۳- احتجاج، طبرسی: (۴۹۷/۲).

عمر بن خطاب رضی اللہ عنہ

۱. حضرت عمر رضی اللہ عنہ در مورد جنگ با ایرانیان و غیرعربها با حضرت علی رضی اللہ عنہ مشورت کرد، حضرت علی گفت: کم بودن یا زیاد بودن افراد ضرر یا فایده‌ای به این کار نمی‌رساند. دین خدا از جانب خداست و خداوند به وعده‌اش عمل می‌کند و سربازانش را پیروز می‌گرداند و امروز عربها هر چند از لحاظ شمار اندک‌اند اما با وجود اسلام زیادند و سربلند به زندگی اجتماعی هستند، پس برای مردم عرب رهبری شایسته باش و آنان را راهنمایی کن و آنها بدون تو سرگشته و پریشان می‌شوند، اگر از این سرزمین خارج شوی ملت‌های عرب از گوشه و کنار بر تو می‌شورند به طوری که آن چه پس از رفتن تو به جنگ جا می‌ماند، برایت مهمتر خواهد بود. اگر عربها فردا به تو بنگرند می‌گویند: این ریشه و اساس ملت عرب است اگر آن را قطع کنی راحت می‌شوی و آن طمع و حرص آنها را در تو بیشتر می‌کند.^۱

۲. هنگامی که عمر فاروق رضی اللہ عنہ در حالی که با مسلمانان نماز صبح را می‌خواند به شهادت رسید، یاران پیامبر صلی اللہ علیہ و آله و سلم و در پیشاپیش آنها حضرت علی رضی اللہ عنہ جسد مبارک وی را تشییع کردند. جنازه را در کنار قبر گذاشتند، حضرت علی در حالی که اشک از چشمانش سرازیر می‌شد، گفت: امیدوارم که خداوند تو را به دوستانت (رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله و سلم)

و صدیق) برساند، چرا که من بسیار شنیده‌ام که پیامبر ﷺ می‌فرمود: من و ابوبکر و عمر رفتیم، من و ابوبکر و عمر این کار را کردیم، من و ابوبکر و عمر...، و من دوست دارم مانند صاحب این جنازه‌ای که در این کفن هست خداوند را ملاقات کنم.^۱

۳. هنگامی که حضرت علی رضی الله عنه وارد کوفه شد به او گفتند آیا در کاخ فرود می‌آیی؟ گفت: هیچ نیازی به این کار نیست و نمی‌خواهم به کاخ وارد شوم، چون عمر بن خطاب این کار را دوست نداشت.^۲

شیخان؛ ابوبکر و عمر رضی الله عنهما

۱. جعفر بن محمد از پدرش نقل کرده است: مردی از قریش نزد امیرالمؤمنین (علی رضی الله عنه) آمد و گفت: شنیدم که در خطبه‌ی پیشین گفتید: خداوندا با آنچه که خلفای راشدین را اصلاح کردی ما را نیز اصلاح کن، آنان (خلفای راشدین) چه کسانی هستند؟ گفت: دوستان صمیمی من و عموهای تو: حضرت ابوبکر و حضرت عمر، این دو نفر پیشوایان هدایت و بزرگان اسلام و از بزرگ‌مردان قریش بودند، هرکس که بعد از پیامبر راه آنان را پیش بگیرد و از آنان حمایت و پیروی بکند به راه راست هدایت شده است.^۳

۲. حسن مجتبی پسر علی مرتضی از ابوبکر صدیق و عمر فاروق رضی الله عنهما با احترام و متانت یاد می‌کرد و آنان را گرامی می‌داشت و حتی در

۱- کتاب «الشافی» اثر علم الهدی سید مرتضی، به نقل از کتاب «اذهبوا فأنتم الرافضة» از عبدالعزيز زبیری (ص: ۲۴۰).

۲- الذریعة إلی تصانیف الشیعة، از آغا بزرگ تهرانی، به نقل از کتاب «اذهبوا فأنتم الرافضة» از عبدالعزيز زبیری، (ص: ۲۴۱).

۳- تلخیص الشافی: (۴۲۸/۲)، به نقل از شیعه و اهل بیت (ص: ۵۳).

شرط‌هایی که با امیر معاویه برای صلح گذاشته بود یکی این بود که معاویه باید بر اساس کتاب خدا (قرآن)، سنت پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم و همچنین بر اساس روش و شیوه‌ی خلفای راشدین عمل کند. در نسخه‌ی دیگری به جای «خلفای راشدین» کلمه‌ی «خلفای صالحین» به کار رفته است.^۱

۳. از زین العابدین رضی اللہ عنہ روایت شده است که گروهی از مردم عراق نزد او آمدند و در مورد حضرت ابوبکر و عمر و عثمان رضی اللہ عنہم صحبت کردند وقتی که سخنانشان تمام شد به آن‌ها گفت: به من خبر دهید که آیا شما از نخستین مهاجرانی هستید که از سرزمین و دیارشان بیرون رانده و از زندگی و دارایی خود محروم شدند و به دنبال فضل و خشنودی خدا بودند و آنان‌اند که صادق و بزرگوارند؟ گفتند نه، پرسید آیا شما همان کسی هستید که در سرای ایمان (مدینه‌ی منوره) پیش از مهاجران مسکن گزیدید و کسانی که مهاجرت می‌کردند با آن‌ها مهربان و خوش‌برخورد بودید و هیچ کینه و دشمنی با آن‌ها نداشتید و در آن چه به آن‌ها می‌دادید. هیچ دریغ نمی‌داشتید و آن‌ها را بر خویشتن ترجیح می‌دادید هر چند خود نیازمند بودید؟ گفتند نه از آن‌ها نیستیم. گفت پس شما جزء این گروه (مهاجرین و انصار) نیستید و من گواهی می‌دهم که شما از کسانی نیز نیستید که خداوند در مورد آن‌ها در کتابش فرموده است: «آنان که پس از مهاجرین و انصار آمدند دایم در دعا به درگاه خدا عرض می‌کنند: پروردگارا ما را و برادران دینی ما که در ایمان از ما پیشی گرفتند ببخش و در دل ما هیچ گونه کینه و حسدی

۱- منتهی الآمال: (۲۱۲/۲)، به نقل از شیعه و اهل بیت (ص: ۵۶).

- نسبت به مؤمنین قرار مده» [سوره‌ی حشر، آیه: ۱۰] پس به من بگویند که شما از کدام گروه هستید؟^۱
۴. روایت شده است که مردی از جعفر صادق پرسید: ای فرزند رسول خدا! نظرت درباره‌ی حضرت ابوبکر و حضرت عمر چیست؟ صادق رضی الله عنه در پاسخ فرمود که: آن‌ها دو امام عادل و دادگر بوده به حق و عدالت پایبند بودند و بر آن فوت کردند پس رحمت خداوند بر آنان باد.^۲
۵. سید مرتضی در کتابش «الشافی» از جعفر بن محمد صادق روایت کرده است که او (جعفر بن محمد) حضرت ابوبکر و حضرت عمر را صمیمانه دوست می‌داشت و به ولایت آنان اعتقاد داشت و چون به زیارت قبر می‌رفت وقتی به که بر پیامبر سلام می‌کرد به آن‌ها نیز درود و سلام می‌فرستاد.^۳
۶. از جمله سندهایی که روایت‌های ذکر شده را تأیید می‌کند یکی این است که کلینی در «الروضه» از ابوبصیر روایت کرده است که: در حضور ابو عبدالله رضی الله عنه نشسته بودیم که ام‌خالد نیز داخل شد و از او اجازه خواست، ابو عبدالله گفت: آیا دوست دارید که به سخنانش گوش بدهیم؟ ما در پاسخ گفتیم بله، پس به او اجازه داد و مرا بر گلیم خود نشاند، سپس ام‌خالد آمد و صحبت کرد، دیدیم زن سخنوری است، من نیز درباره‌ی ابوبکر و عمر از او پرسیدم، گفت:

۱- کشف الغمه: (۲۹۱/۲).

۲- إحقاق الحق از شوشتری: (۱۶/۱) به نقل از شیعه و اهل بیت (ص: ۵۸).

۳- کتاب الشافی: (ص: ۲۳۸)، به نقل از شیعه و اهل بیت (ص: ۵۹).

هرگاه پروردگارم را دیدار کنم به او می‌گویم تو مرا به دوستی و
رهبری آن‌ها سفارش کردی، من نیز پذیرفتم.^۱

۱- روضة الكافي از کلینی، (ص: ۸۸).

عثمان ذی النورین رضی الله عنه

۱. هنگامی که عده‌ای از مردم نزد حضرت علی جمع شدند و از حضرت عثمان رضی الله عنه شکایت کردند حضرت علی رضی الله عنه پیش حضرت عثمان رضی الله عنه آمد و به او گفت: مردم پشت سر من هستند و مرا بین تو و خود سفیر کردند. به خدا قسم نمی‌دانم که به شما چه بگویم؟ من هیچ چیزی نمی‌دانم که شما از آن بی‌خبر باشید و نمی‌توانم شما را به چیزی راهنمایی کنم، هرچه ما می‌دانیم شما نیز می‌دانید در هیچ چیزی از تو پیشی نگرفتیم که به تو گوشزد کنیم و چیزی در نظر نداریم که آن را به تو بگوییم. شما مانند ما می‌بینید و می‌شنوید و شما نیز مانند ما همدم و همنشین پیامبر صلی الله علیه و آله بودید و شما کمتر از ابن ابی قحافه و ابن خطاب به کار خیر از شما راه یافته‌تر نبودند، شما از آن‌ها به پیامبر صلی الله علیه و آله نزدیکتر بوده‌اید و افتخار خویشاوندی بیشتری با ایشان را دارید که آن‌ها ندارند.^۱

ابوبکر و عمر و عثمان رضی الله عنهم

۱. از عبدالعظیم بن عبدالله الحسنی روایت شده است که گفت: علی بن محمد بن علی الرضا از پدرش از پدرانیش از حسن بن علی روایت نموده که گفت: پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: همانا ابوبکر برای من به منزله‌ی گوش و عمر به منزله‌ی چشم من و عثمان نیز به منزله‌ی قلب و دل من است. او در ادامه گفت که فردایش حضرت ابوبکر و عمر و

عثمان و حضرت علی نیز در نزد پیامبر بودند به پیامبر گفتیم: ای پدر! شنیدم که در مورد یارانت بیاناتی فرموده‌ای می‌توانم بپرسم چی گفته‌ای؟ پیامبر ﷺ فرمودند: بله، سپس با دست مبارکش به آن‌ها اشاره کرده و فرمودند: آن‌ها گوش و چشم و قلب من هستند.^۱

۱- البرهان: (۵۶۴/۴، ۵۶۵).

خَبَابِ بْنِ أَرْتَ رضي الله عنه

۱. حضرت علی در مدح و ستایش خباب بن أرت فرموده‌اند که: درود و رحمت خداوند بر خباب بن أرت که با میل و اشتیاق اسلام آورد، مطیع و فرمانبردار خداوند و به اندک مال دنیا قانع بود و با تلاش در راه خدا زندگی را می‌گذراند و از بهره‌ی خودش خشنود بود.^۱

طلحه بن عبیدالله رضی الله عنه

۱. وقتی که طلحه بن عبیدالله کشته شده بود و حضرت علی از کنار او عبور کرد و او را در چنین حالتی دید گفت که ابومحمد در این مکان، غریب و تنها افتاده است و من اصلاً دوست نداشتم که در هیچ شرایطی قریش دست به چنین کاری بزند.^۱

زبیر بن عوام رضی اللہ عنہ

طبرسی در «الاحتجاج» گفته است که: وقتی سر زبیر و شمشیر او را به نزد حضرت علی آوردند، شمشیرش را گرفت و گفت چه بسیار این شمشیر مصیبت و بلا را از سر پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم دور کرده است.^۱

دیگر یاران پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم

۱. از موسی پسر جعفر کاظم علیه السلام روایت شده است که پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم در مورد یارانش فرموده‌اند: من برای یارانم و پیروانم مورد اطمینان هستم و هرگاه از این جهان رخت بریندم، یارانم به آن چه وعده داده می‌شوند نزدیک می‌شوند، یارانم برای امتم مورد اطمینان هستند، و چون آن‌ها بمیرند آن چه به امتم وعده داده شده نزدیک می‌شود و پیوسته این دین بر تمام دین‌ها پیروز است تا زمانی که یکی که مرا دیده، در میانتان باشد.^۲

۲. در روایات آمده است که پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم فرموده‌اند: خوشا به حال آن که مرا دیده، و خوشا به حال کسی که یکی از آن‌هایی را ببینید که مرا دیده و خوشا به حال کسی که کسی را دیده که آن کس نیز یکی از آن‌هایی را که مرا دیده، ببیند.^۳

۱- «الاحتجاج» از «طبرسی»: (۳۸۰/۱).

۲- بحارالانوار: (۳۰۹/۲۲، ۳۱۰)، به نقل از اصول مذهب شیعه اثنی عشر، از دکتر ناصر قفاری (ص: ۹۲۶).

۳- امالی شیخ صدوق: (ص: ۲۴۰، ۲۴۱)، بحارالانوار: (۳۰۵/۲۲)، به نقل از اصول مذهب شیعه، اثنی عشر از دکتر ناصر قفاری، (ص: ۹۲۶).

۳. هنگامی که ابن ملجم که لعنت خداوند بر او باد ضربه‌ی شمشیر را بر پیکر مبارک حضرت علی رضی اللہ عنہ فرود آورد و علی رضی اللہ عنہ در حالی که مرگ را احساس می‌کرد به فرزندش حسن رضی اللہ عنہ وصیت کرد که: خدا را! خدا را! در مورد امت پیامبرتان در خفا و پنهانی به آن‌ها ظلم نکنید، و خدا را! خدا را! در مورد یاران و صحابه‌ی پیامبرتان، چرا که پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم درباره‌ی آن‌ها وصیت کرده است پس به خیر و نیکی با آن‌ها رفتار کنید.^۱

۴. علی رضی اللہ عنہ در مورد مدح و ستایش اصحاب پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم فرموده‌اند: من یاران و اصحاب پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم را دیده‌ام. هیچ کسی مانند آنان نبود، آشفته و غمگین بودند و در همه حال خدا را ذکر و عبادت می‌کردند، پیوسته در رکوع و سجود بودند و در اندیشه‌ی معاد انگار بر آتش نشسته‌اند. وقتی خدا را یاد می‌کردند چشمانشان پر اشک می‌شد چنان که یقه‌هایشان خیس می‌شد و می‌لرزیدند چنان که درخت در مقابل باد شدید می‌لرزد از ترس عقاب و امید ثواب.^۲

۵. زین العابدین علیه السلام در صحیفه‌ی سجادیه در مورد مدح و ستایش صحابه‌ی پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم فرموده: پروردگارا! اصحاب پیامبر کسانی بسیار با اخلاق و بهترین افراد بودند، کسانی بودند که آزمایش‌های زیادی را پشت سر گذاشتند و به پیروزی رسیدند، دعوت پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم را پذیرفتند و راه و روش پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم را در پیش گرفتند و به خاطر پاسخ به دعوت پیامبر از زن و فرزندان‌شان جدا شدند. همچنین در راه

۱- مقاتل الطالبیین از ابی فرج اصفهانی (ص: ۳۹)، کشف الغمه: (۵۹/۲).

۲- نهج البلاغه: (۲۴۴/۱).

تثبیت نبوت، پدران و فرزندانشان شهید شدند و پیامبر را به پیروزی رساندند.^۱

۶. حسن عسکری علیه السلام در تفسیرش آورده است که: حضرت موسی از پروردگارش پرسید که آیا در نزد تو در میان یاران پیامبران کسانی هستند که گرامی تر و باتقواتر از یاران من باشند؟ خداوند بلند مرتبه پاسخ داد: ای موسی! آیا می دانی که یاران پیامبر اسلام از تمام یاران دیگر پیامبران برتر و بزرگوارترند مانند برتری و بزرگواری محمد صلی الله علیه و آله بر تمام پیامبران و فرستادگان دیگر.^۲

۱- صحیفه‌ی سجادیه، چاپ دوم، دارالبلاغه.

۲- تفسیر حسن عسکری: (ص: ۶۵)، چاپ هند به نقل از شیعه و اهل بیت، (ص: ۴۱).